

Nyhetsbrev

Kulturvernets Fellesorganisasjon

4. juni 2003 – nr.

2

Årsmøtet 2003

Årsmøtet ble også i år avholdt som helgeseminar, denne gangen på Quality Hotell Grand i Gjøvik 25.-27. april 2003. Årsmøtet hadde en meget god og bred deltakelse fra medlemmenes side. Dette ble avspeilet i debattene, hvor medlemmenes ulike ståsted førte til at vi fikk bred innfallsvinkel til de ulike temaene.

Vi åpnet med politisk fordrag av politisk rådgiver Gjermund Løyning i Kultur- og kirkedepartementet, etterfulgt av en engasjert debatt omkring frivillighet og de to kommende stortingsmeldinger om hhv kulturpolitikken og kulturminnepolitikken.

Lørdag formiddag hadde vi ekskursjon i veteranbuss til Kapp melkefabrikk, Gile gård og vernebygget til Skibladner. Ekskursjonen ble dyktig ledet av Arne Julsrud Berg, som underveis reiste mange relevante problemstillinger innen kulturvernet.

Videre hadde vi lørdag medlemspresentasjoner, denne gangen av Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber, Norge Husflidslag, DIS-Norge og Landslaget for Lokal- og Privatarkiv. Presentasjonene illustrerte den bredden våre organisasjoner utgjør, både med hensyn til fokus, arbeidsformer og ressurser. Dette kom også frem under debatten etter professor Odd Are Berkaaks tankevekkende foredrag hvor en del tilvendte forestillinger innen kulturvernet ble utfordret. Berkaak slo fast at mye av kulturvernet, særlig den statlige forvaltningen, fortsatt er preget av nasjonsbyggings-tenkningen fra slutten av 1800-tallet og videre fremover. Dette medfører et sterkt fokus på bygninger og de tradisjonelle objekter, på bekostning av f eks maritime, tekniske og dagliglivets kulturminner.

Samlet sett belyste årsmøtesamlingen bredden av våre medlemsorganisasjoner og de ulike vurderinger som gjør seg gjeldende innen den offentlige kulturvernforvaltningen kontra de frivillige og samfunnet for øvrig. Vi viser også

til vedlagte årsmøteprotokoll og oversikt over styremedlemmene.

To søknader om medlemskap

Vi har mottatt søknad om medlemskap fra Museumsbanerådet og Norges Metallsøkerforening. Opptak av nye medlemmer skal behandles av årsmøtet, og søknadene kom for sent til å kunne bli behandlet av årets årsmøte. Men kontakt er opprettet med de to søkerorganisasjonene, og de vil fra og med denne medlemsutsendelsen bli informert om aktuelle saker på lik linje med medlemmene.

Momskompensasjon og foreslått

frivillighetsregister

Flere av våre medlemsorganisasjoner har søkt og fått refundert de merutgifter momsreformen av 1.07.2001 medførte. Jeg tror vi alle deler den erfaringen om at Finansdepartementets ordning for momskompensasjon ikke var særlig god, til tross for intensjonene var dette tungvint og ressurskrevende slik at noen nok følte det ikke var bryet verd å søke.

Stortinget har vedtatt at de frivillige organisasjonene skal slippe disse merkostnadene også i fremtiden. Det er imidlertid vanskelig å finne hensiktsmessige ordninger som ikke drukner i administrasjon og kontroll.

Det er mange forhold som gjør dette vanskelig. Noe kan spores tilbake til måten vedtaket er fattet på, hvor dette i dagens ordning forvaltningsmessig blir betraktet som et "tilskudd" fra staten til organisasjonene, mens det faktisk er organisasjonenes egne penger som blir tilbakebetalt fordi de er innkrevet som en indirekte skatt uten at vi skal skattlegges på denne måten. Ved at denne ordningen betraktes som et tilskudd, må ordningen bekreftes hver år gjennom statsbudsjettet og penger som staten har fått inn må bevilges ut igjen. Slik blir vi et unntak i ordningen, unntak er forvaltningsmessig brydsomme og ordningen er sårbar.

Et annet forhold som gjør dette komplisert er at frivillige organisasjoner ikke er dekket av nåværende lovgivning. Vi er også her unntak i mange sammenhenger, særlig på skattesiden. Dette har sin bakgrunn i at lovgivningen opererer enten med individer eller foretak. Det er derfor vi er registrert i Brønnøysund-registeret – som foretak, på lik linje med Hydro, Aker, kiosken på hjørnet og andre kommersielle virksomheter.

Justisdepartementets lovavdeling sier i brev til oss av 6. februar 2001 bl.a. at aksjeloven og allmennaksjeloven ikke gjelder for foreninger, selv om de allmenne prinsipper også vil gjelde for foreninger. "Løsningen av mange foreningsrettslige spørsmål må derfor løses i ulovfestet foreningsrett."

Undertegnede har derfor arbeidet en del med forslag til en fremtidig, permanent ordning. Jeg viser til vedlagte skriv av 27. mai fra ordføreren i FRISAMs kontaktforum. Vi arbeider for at regjeringen skal foreslå i forbindelse med høstens forslag til statsbudsjett 2004 at det opprettes et eget register for frivillige organisasjoner, slik at vi hver gang slipper omstendelige søknader om moms-kompensasjon, søke om å avholde lotterier, søke om å motta gaver som gir giveren skattefradrag og lignende. Dette vil være et nødvendig utgangspunkt for å se på hele spekteret av skatte- og avgiftsspørsmål for frivillige organisasjoner. Videre ønsker vi at de midlene vi skal ha tilbake, ikke først inntektsføres av staten, for så siden bevilges ut igjen av Stortinget. Dette kan løses ved at disse midlene trekkes ut i momsregnskapet før inntektsføring.

Men hvorfor skal vi i det hele tatt betale moms? Det har aldri intensjonen da momsen ble innført i 1967 at staten skulle berike seg på frivillig virksomhet, noe den nå gjør, i en størrelsesorden som er beregnet til to milliarder årlig!

Stortingsmeldinger om kulturpolitikken og kulturminnepolitikken

Som tidligere meldt skal Stortinget i inneværende år få stortingsmeldinger fra Kultur- og kirke departementet (KKD) om kulturpolitikken og fra Miljøverndepartementet (MD) om kulturminnepolitikken. Fortsatt meldes det at kulturmeldingen skal legges frem i juni, mens kulturminnemeldingen nå er blitt "i løpet av 2003", noe som høres ut som rett før jul. På bakgrunn av at slike meldinger og Stortingets behandling av disse danner grunnlaget for politikken de neste ti årene, blir dette svært viktige dokumenter, debatter og beslutningsprosesser for oss. Det ser nå ut til at Stortinget kommer til å behandle disse samlet, våren 2004.

Vi håper og tror at de to meldingene koordinerer seg når det gjelder omtalen av kulturvernet og de frivilliges rolle og rammebetingelser innen dette. Vi håper medlemsorganisasjonene får anledning til å forberede innspill og høringsuttalelser.

Kulturminnefondet kom i gang!

Etter at flere av oss maste og etterlyste fremdrift i arbeidet med etableringen av kulturminnefondet, ble omsider styret oppnevnt og stillingen som daglig leder og midlene utlyst.

Vi håper fondet får inn mange søknader over et bredt spekter, samt at en ikke mister motet selv om det ikke er satt av mer midler til fondet i forbindelse med fremleggelse av revidert nasjonalbudsjett. Med mange søknader vil det sikkert i første omgang bli mange avslag, men det er viktig å holde trykket oppe, slik at mange søknader og stor interesse for fondet gir gode argumenter for å øke det. Det vil vise at fondet er et hensiktsmessig virkemiddel for å ivareta våre kulturminner. Dette forutsetter at fondet får tilført flere midler slik at det blir troverdig.

Søknadsfrist for å få midler fra fondet (og på stillingen som daglig leder) er som vi allerede har meldt til medlemmene allerede 11. juni.

Pål Giørtz

Kulturvernets Fellesorganisasjon
Stortingsgaten 12
0161 Oslo
Telefon: 22 41 04 20
Telefaks: 22 42 22 32
E-post: post@kulturvern.no
Hjemmeside: www.kulturvern.no